

Monumentnummer*: 408909

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 december 1991
Kadaster deel/nr 82869/131

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Veenklooster Achtkarspelen, Noardeast- Fryslân
Fryslân

Locatiennaam *Locatieomschrijving*
Veenklooster

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Westergeest	D			1950
Westergeest	D			544
Westergeest	D			1907
Westergeest	D			1942
Westergeest	D			1913
Westergeest	D			1960
Westergeest	D			1949
Westergeest	D			1956
Westergeest	D			3091
Westergeest	D			1959
Westergeest	D			2775
Westergeest	D			539
Westergeest	D			1961
Westergeest	D			3090
Westergeest	D			1958
Westergeest	D			1952
Westergeest	D			1910

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Westergeest	D			1911
Westergeest	D			1909
Westergeest	D			1957
Westergeest	D			540
Westergeest	D			1955
Westergeest	D			1951
Westergeest	D			1954
Westergeest	D			1953
Westergeest	D			1912

*Omschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. De historische tuin- en parkaanleg van Fogelsangh State bevat samenstellende onderdelen uit de 17e, 18e en 19e eeuw. De loodrecht op de hoofdas van de aanleg (Kleasterwei - Keningswei) geprojecteerde lindelaan, die even achter het hoofdgebouw evenwijdig aan de achtergevel verloopt, is waarschijnlijk in de 17e eeuw aangelegd. Het rechthoekig grachtenstelsel, dat de plaats omringd, dateert voor een deel uit de 17e eeuw, zoals de kaart van het landgoed uit 1668 laat zien, zij het dat het toen nog een trapeziumvormig verloop had. Op de kaart van het landgoed uit 1734 is het verloop van het grachtenstelsel rechthoekig en wordt het door een boomsingel omgeven. Op dezelfde kaart is te zien, dat de rechte as van Kleasterwei naar de voorgevel van het huis al was aangelegd. Wellicht dateert de aanplant van eiken in enkel-verband op de oost- en zuidsingel nog uit deze tijd. Voor het overige is het geometrische lanenstelsel van de aanleg van Fogelsangh State waarschijnlijk eveneens in de 18e eeuw tot stand gekomen. Toen werd waarschijnlijk de lange centrale met eiken in enkel-verband geplante as Kleasterwei - Keningswei aangelegd, die door de rechthoekig omgrachte plaats en een weiland ten oosten hiervan wordt onderbroken. Ook de aanleg van de in enkel-verband geplante eikenlaan aan de oost- en zuidgrens, waarmee de tuin- en parkaanleg en de binnen de historische aanleg gelegen bospercelen van de omgeving werd afgeschermd, dateren uit deze periode, evenals enkele dwarslanen binnen deze historische aanleg. Ook de zogenaamde Modderberg ten zuiden en de omgrachte voormalige moestuin en boomgaard ten oosten van het huis dateren uit de 18e eeuw. Omstreeks 1840 ontwierp de tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard op Fogelsangh State een grootschalige aanleg in landschapsstijl. Uitvoerder van het ontwerp was Lambartus Vlaskamp. Binnen het omgrachte gedeelte werd aan de noordzijde een geaccidenteerde bospartij en aan de westzijde, ten zuiden van de oprit, werd een bosstrook aangelegd met beuk, treurbeuk, eik, kastanje en naaldhout. Deze boomsoorten werden ook elders in het landschapspark werden toegepast. Er werd een voorplein in landschapsstijl gerealiseerd, dat kleinschaliger was dan de huidige ovaalvormige begrinte oprit; deze werd in 1872 aangelegd, toen er verbouwingen aan het huis plaatsvonden. Omstreeks 1840 werd verder het ten oosten van het hoofdgebouw gelegen deel van de lindelaan gekapt voor de aanleg van een gazon en werd op de hoogte van dit gazon de oostelijke arm van de gracht tot een vijver verbreed. Wellicht werd toen ook het weiland ten oosten van de oostelijke boomsingel bij de parkaanleg in landschapsstijl betrokken, door het te doorsnijden door een met in enkel-verband geplante slingerlaan van eiken. De eikenlaan is slechts fragmentarisch bewaard gebleven en deels als tracé nog herkenbaar. Het zwaartepunt van de aanleg in landschapsstijl ligt ten zuiden en zuidoosten van het hoofdgebouw, waar een voormalige achthoekige vijver ten zuiden van het hoofdgebouw tot een grote vijver in landschapsstijl werd vergraven. Meer in oostelijke richting werden twee vijvers met eilandjes en waterlopen in landschapsstijl aangelegd. Op het tot een grillig geaccidenteerd landschap vergraven terrein werden als sieraad enkele tuinhuisjes gebouwd, zoals de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rustieke hermitage en het theehuis op de Modderberg. Het rustieke hertenhuisje, de Hertenkamp met ijzeren omrastering en de in een heuvelpartij opgenomen ijskelder zijn waarschijnlijk in de tweede helft van de 19e eeuw tot stand gekomen; welke architect hierbij betrokken is geweest is niet bekend. In het driehoekige perceel in de zuidwesthoek van de historische aanleg werd evenals in de oostelijke strook van deze aanleg bosbouw bedreven, met uitzondering van het gebied rond de vijver in landschapsstijl in laatstgenoemde strook. Deze vijverpartij behoort vanouds tot de aanleg in landschapsstijl, maar ligt nu geïsoleerd in dit gebied, omdat de verbindingspaden in landschapsstijl in de loop der tijden zijn verdwenen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument